

Głos Pomorza

dawniej „Głos Wąbrzeski”

PISMO SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, OŚWIATOWE I POLITYCZNE DLA WSZYSTKICH STANÓW

Nr 139

Wąbrzeźno, czwartek dnia 1 grudnia 1938

Rok 20

Pierwsze posiedzenie Sejmu i Senatu

Prof. W. Makowski marszałkiem Sejmu
Sen. B. Miedziński marszałkiem Senatu

WARSZAWA. W poniedziałek przed południem odbyło 1-sze posiedzenie nowego Sejmu. Około godz. 10 sala obrad sejmowych zaczęła się zapelniać. Posłowie ubrani na czarno — w pierwszych rzędach zasiadają szef OZN gen. Skwarczyński, poseł prof. Makowski, poseł Sowiński, poseł płk. Wenda. Na ławach rządowych członkowie gabinetu in corpore. Nastroj w Izbie uroczysty.

O godz. 10 min. 10 wchodzi na trybunę witany rzesistymi oklaskami prezes Rady Ministrów gen. Sławoj Składkowski i odczytuje orędzie Pana Prezydenta R. P., rozpoczynając je od słów: „W imieniu Pana Prezydenta”, Izba na te słowa wstaje.

Po odczytaniu orędzia, przerwane go ucznymi oklaskami, prezes Rady Ministrów oświadcza: P. Prezydent Rzeczypospolitej do czasu wybrania marszałka Sejmu powołał na przewodniczącego posła gen. Skwarczyńskiego (huczne oklaski), który w obecności mojej złożył w dniu dzisiejszym na Zamku ślubowanie na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej. — Proszę pana posła Skwarczyńskiego o objęcie przewodnictwa.

Przy długotrwałych oklaskach Izby poseł Skwarczyński zajmuje miejsce na fotelu prezydiatnym i zaprasza na sekretarzy posłów dr. Zdzisława Matrasia i dr. Tadeusza Zencykowskiego, prosząc ich równocześnie o złożenie ślubowania:

„Świadom obowiązku wierności wobec Państwa Polskiego, ślubuję uroczystie i zaręczam honorem jako poseł na Sejm Rzeczypospolitej w pracy na rzecz dobra państwa nie ustawać a troskę o jego godność, zwartość i moc za pierwsze mieć sobie przykazanie”

posłowie Matras i Zencykowski wypowiadają słowo „ŚLUBUJĘ”.

Po odczytaniu ponownym rotę ślubowania sekretarz poseł Zencykowski odczytał nazwiska posłów, którzy kolejno powtarzali słowo: „ŚLUBUJĘ”. Ślubowanie złożyli wszyscy posłowie.

Następnie odbył się

WYBÓR MARSZAŁKA

Na wezwanie przewodniczącego ażeby zgłaszało kandydaturę, pos. Wenda zgłosił kandydaturę prof. Wacława Makowskiego (oklaski). Ponieważ zgłoszona została tylko jedna kandydatura, przeto przewodniczący stwierdził, że głosowanie nie odbędzie się, i że marszałkiem Sejmu wybrany został poseł Wacław Makowski (huczne oklaski).

Na zapytanie, wystosowane przez przewodniczącego do posła Makowskiego, czy przyjmuje wybór, ten ostatni poprosił o przerwę godzinną, którą przewodniczący zarządził o godz. 10,30.

POSEŁ PROF. MAKOWSKI

U P. PREZYDENTA R. P.

P. Prezydent R. P. przyjął o godz. 10 m. 45 wybranego marszałkiem Sejmu posła prof. W. Makowskiego, który zgodnie z panującym zwyczajem zapytał Pana Prezydenta R. P. czy nie ma zastrzeżeń przeciwko przyjęciu przez niego urzędu.

Pan Prezydent R. P. wyraził p. W. Makowskiemu swoje zadowolenie z jego wyboru i życzył mu owocnej pracy na nowym stanowisku.

Po przerwie przewodniczący gen. Skwarczyński zapytuje posła Wacława Makowskiego, czy wybór przyjmuje.

Potwierdzającą odpowiedź p. Makowskiego Izba przyjmuje oklaskami, poczym na zaproszenie przewodniczącego przewodnictwo obejmuje marszałek p. Wacław Makowski i wygłasza przemówienie, w którym m. in. mówi „POLSKA KROCZYĆ BĘDZIE DROGĄ KTÓRĄ SAMA SOBIE WYZNACZY”.

„Stoimy wobec głębokich przeobrażeń w całym świecie i nie możemy wiedzieć jakie żądania postanowi nam dzień jutrzejszy. Ale to wiemy napewno, że im głębiej przenikniemy się sami dążeniem do zespolonej współpracy, im ściślej potrafimy połączyć ze sobą w tej współpracy cały naród, tym łatwiej będziemy mogli sprostać każdemu najbardziej ciężkiemu i niespodziewanemu zadaniu, tym skuteczniej podnieść dobro powszechnie, tym lepiej zasłużyć się ojczyźnie.

Tą drogą także przywrócimy zachwianą powagę i znaczenie Sejmu”.

Przypomniawszy następnie wskazania i zadania, jakie pozostawił Sejmowi Józef Piłsudski, marszałek Makowski zakończył:

„Myślę, że podejmiemy je z głębokim przekonaniem i wiarą, z pełnym poczuciem odpowiedzialności weźmiemy udział w pracy nad osiągnięciem „Polski istotnie zjednoczonej”.

Polska wie, że nic się nie zdobywa bez ofiar, Polska umie cenić ludzi, którzy kładą swe życie w służbie idei, w służbie obowiązku.

Polska wie także, że może być zawsze pewna gotowości swych synów.

Oparta o tę gotowość, potężna zwartą jednością narodu, kierowana zdecydowaną wolą i przenikliwym rozumem Polska kroczyć będzie drogą, którą sama sobie wyznaczy, i z Bożą pomocą odnieść na tej drodze zwycięstwo.

Następnie przystąpiono do wyboru wicemarszałków

Wicemarszałkami Sejmu wybrani zostali posłowie:

Jedynak,
Długosz,
płk. Wenda
dr. Surzyński
Mudryj.

Sekretarzami Sejmu wybrani zostali: pp. Frąckiewicz, Matras, Orłański, Sosiński, Wadowski, Zencykowski, Zyboriski i Skrypnik.

Następnie dokonano wyboru komisji regulaminowej, do której weszli po obliczeniu głosów posłowie: Budzanowski, Orłański, Jahoda-Zółtowski, Wadowski, Browiński, Gdula, Menczykowski, Szczepański, Bilak, Stahl i Matras.

Dalszy ciąg posiedzenia wyznaczył marszałek na wtorek na godz. 11,00 rano.

Marszałek Sejmu u Pana Prezydenta

WARSZAWA. Pan Prezydent R. P. przyjął w dniu 29 bm. o godzinie 14,30 marszałka Sejmu prof. Wacława Makowskiego, który złożył mu sprawozdanie z przebiegu zakończonych sesji nadzwyczajnej Sejmu.

Ostre pogotowie we Francji

PARYŻ. Francuski dziennik urzędowy opublikował we wtorek rano dekret regulujący administrację publiczną na zasadzie ustawy dotyczącej organizacji narodu w czasie wojny, oraz drugi dekret, dotyczący rekwizycji urzędników i robotników oraz personelu państwowych i komunalnych instytucji dla służby publicznej.

Wedle tego dekretu, mogą być zarekwirowani dla celów służby publicznej, urzędnicy i robotnicy państwowi departamentów oraz gmin i cały personel instytucji koncesjonowanych (koleje itp.)

Dalej dziennik urzędowy zamieszcza dekret ministerstwa robót publicznych, zarządzający wobec obecnie panujących stosunków rekwizycję kopalni i zakładów przemysłowych w departamencie Górno-go Renu.

Srodki zapobiegawcze przeciw strajkowi

PARYŻ. Na kilkanaście godzin przed zapowiedzianym strajkiem, którego najważniejszy moment, a mianowicie strajk kolejowy, wyznaczony został na godzinę 4 rano z wtorku na środę, czynione są jeszcze rozpaczliwe próby zapobieżenia konfliktowi.

Próby te podejmują niezmordowanie dwa czynniki. Jeden z nich są organizacje b. kombatanów, drugim grupa parlamentarna frakcji socjalistyczno-republikańskiej pod kierunkiem p. Frossarda.

Wysiłki te w kołach parlamentarnych i w kołach prasowych nie budziły jednak żadnych większych nadziei na zapobieżenie konfliktowi.

Premier Daladier ze swej strony akcentuje w dalszym ciągu daleko idącą stanowczość i energię. Przed południem na wszystkich gmachach urzędowych Paryża rozlepiono plakaty urzędowe, noszące w nagłówku dwie skrzyżowane chorągiewki, takie jak zwykle widnieją na afiszach mobilizacyjnych, a zawierające dekret o powołaniu przymusowym wszystkich pracowników instytucji użyteczności publicznej. Wszyscy zatem pracownicy nietylko kolejni, ale również koleje podziemne, autobusów itd. są od wczorajszego południa zmobilizowani.

LIKWIDACJA ŁÓŻ MASONSKICH W POZNANIU

POZNAŃ. W związku z wejściem w życie dekretu antymasonskiego Starostwo Grodzkie Poznańskie zarządziło likwidację trzech istniejących w Poznaniu łóż, a mianowicie „Johannis Freimaurer Loge zum Tempel der „Eintracht“, „Kosmos Loge“ i „Amicitia”. Wszystkie lokale zlikwidowanych łóż zostały urzędowo opieczetowane.

Orędzie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej

Wiekopomne dzieło Józefa Piłsudskiego — rozbudzenie w narodzie potężnej woli czynnej o Polskę — dało jeszcze jedno radosne zwycięstwo.

Dzisiaj oto zbierają się Izby Ustawodawcze w historycznym okresie odzyskania przez Rzeczpospolitą ziem odwiecznie polskich. Polacy tych ziem swym gorącym i ofiarnym patriotyzmem dali dowód niezmożonej siły ducha polskiego i swej niezłomnej woli powrotu do Macierzy.

W obliczu tego epokowego wydarzenia pragnę podkreślić rzecz o szczególnie doniosłym dla państwa znaczeniu — iż postawa wszystkich Polaków, skupionych w godzinie rozstrzygającej decyzji wokół Prezydenta Rzeczypospolitej i Naczelnego Wodza — dowiodła raz jeszcze, że od zjednoczenia i zorganizowania woli narodu polskiego zależy powaga, rozkwit i potęga Rzeczypospolitej.

Wierzę, iż prawda ta, przenikająca dzisiaj do świadomości szerokiego mas narodu, będzie naczelnym wskazaniem w pracach Izb Ustawodawczych, dających wyraz nurtującym w społeczeństwie prądom i zasadniczym zainteresowaniom — ze sprawą ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu na czele.

Zyczę panom, byście jak najlepiej wypełnili tę swoją szlachetną służbę dla Rzeczypospolitej.

Warszawa, dnia 28 listopada 1938 r.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ.
(—) I. MOŚCICKI.

Nowy Senat rozpoczął swe prace

Po południu odbyło się pierwsze posiedzenie Senatu, na którym orędzie Pana Prezydenta odczytał prezes Rady Ministrów, oddając z polecenia Pana Prezydenta R. P. przewodnictwo w ręce sen. Leona Wolfa. Po złożeniu ślubowania Senat przystąpił do wyboru marszał-

ka. Zgłoszono 2 kandydatury: sen. Al. Prystora i sen. Bogusława Miedzińskiego. Sen. Miedziński otrzymał 59 głosów, sen. Prystora 24 głosy.

Na stanowiska wicemarszałków Senatu wybrani zostali: płk. Dąbkowski Stefan, Pawelec Alojzy, Stolarski Błażej.

Wiadomości ciekawe z bliska i daleka

Bójka w Urzędzie Skarbowym

BRODY. Dnia 18 bm. o godzinie 11,00 zjawił się w budynku Urzędu Skarbowego w Bridach st. przodownik Skotnicki, miejscowego posterunku Pol. Państw. i rozpoczął rewizję w znajdującym się w budynku urzędu kiosku tytoniowym, należącym do Zw. Prac. Skarb., bez uwiadomienia o tym naczelnika U. S. ani nikogo z zarządu Związku.

Ponieważ o tej porze urzędnicy zaopatrują się w tym kiosku w herbatę i wyroby tytoniowe zjawił się tam między innymi mgr. Juliusz Kirchner i zdziwiony czynnościami funkcjonariusza P. P. w kiosku zapytał o powody niepowiadomienia zarządu o mającej się przeprowadzić rewizji. Interpelowany st. przodownik wezwał go do odejścia Mgr. Kirchner

Pojawienie się szprottek i śledzi

We wtorek i w środę pojawiły się w zatoce i u wybrzeżu półwyspu Helskiego znaczne ławice szprottek i śledzików, tak że prawie wszystkie wędzarnie w Helu, Jastarni i Kuźnicy otrzymały surowiec do wędzarni i go natychmiast przy gotowaniu do wysyłki.

Rektor uniwersytetu zamordowany

BUKARESZT. Rektor uniwersytetu w Cluj prof. Stefanescu Goanga został zamordowany. Napadli nań na ulicy dwaj nieznani osobnicy, raniąc go śmiertelnie strzałami rewolwerowymi.

Policjant, który usiłował zatrzymać zabójcę padł również zabity kulami rewolwerowymi. Uciekających dało się jednak w końcu schwytać.

Prof. Goanga na chwilę przed zgonem odzyskał przytomność i oświadczył, iż wydaje mu się, że poznaje w napastnikach dwóch byłych studentów.

Motywy zbrodni są zupełnie nieznane.

• Δ •

Ze świata

WARSZAWA. Wszyscy posłowie, należący do koła parlamentarnego OZN. przybyli na pierwsze posiedzenie Sejmu z odznakami organizacyjnymi OZN., umieszczonymi obok odznaczeń w klapach marynarki.

WARSZAWA. Jak się dowiadujemy, z członków Koła Parlamentarnego O. Z. N. będą potworzone zespoły, których zadaniem będzie prowadzenie prac, związanych ze ściśle ograniczonymi grupami zagadnień. I tak np. zostanie utworzony zespół rolniczy, robotniczy itp.

WARSZAWA. Powierzenie referatu nowej ordynacji wyborczej nie jest jeszcze przesądzone. Do tej pory wymienia się nazwiska, które nie są brane definitywnie w rachubę. Ostatnio wymienia się jako pewniejsze nazwisko prof. Macieja Starzewskiego.

BIAŁYSTOK. Wczoraj aresztowano dwóch spośród sprawców straszliwej zbrodni w Starosielcach w nocy z 23 na 24 listopada, gdzie zamordowano trzy kobiety z rodziny restauratora Piekutowskiego, a czwartą ciężko raniono.

ner interpelując ponownie został tak silnie uderzony, że upadł na posadzkę i stracił przytomność. Przybyli lekarze polecieli odwieźć go do domu.

Pożar w Łunawach

W piątek o godzinie 18,00 wybuchł z niewiadomych dotąd przyczyn pożar u właściciela St. Skłodowskiego w Wielkich Łunawach pow. chełmińskiego. Spaliła się doszczętnie obora w której

znajdowało się 8 koni oraz 28 sztuk bydła. Dzięki intensywnej i pełnej poświęcenia Ochotniczej Straży Pożarnej z Chełmna uratowano 4 konie i 4 sztuki bydła, zaś 19 sztuk bydła wyciągnięto z ognia zaduszone, które na miejscu musiały ubić. Straty wynoszą 25,000 złotych, które pokryje Ubezpieczalnia.

20-lecie Obrony Lwowa.

Samochód przewrócił dom

BEDZIN. W Będzinie wydarzył się niezwykle wypadek. Mianowicie wielki samochód ciężarowy firmy Hartwig z Poznania wskutek zepsucia się hamulca najechał całym pędem n niewielki domek niejakiego Piotra Seweryna. Siła uderzenia

była tak wielka, że dom przewrócił się. Znajdujące się w domu żona właściciela odniosła szereg obrażeń. Samochód został tylko lekko uszkodzony. Szofer wyszedł bez szwanku.

Huragany i powodzie

MEDIOLAN. Wskutek długotrwałych ulewnych deszczów poziom wody na lagunach weneckich podniósł się tak znacznie, że w czasie przyplwy morza cały plac św. Marka znalazł się pod wodą.

Burza połączona z wichrem huraganowym wyrzuciła na jednej z lagun łódkę z trzema pasażerami, których na pół zamarzniętych uratowano po godzinie. W zatoce triesteńskiej wysoka fala zatopiła kilka statków rybackich. Statek węgła

w o pojemności 8.000 ton rozbił się rzucony falą na skalisty brzeg.

Wody Izonco i Tagliamento wezbrały zrywając kilka mostów i zatapiając znaczne przestrzenie. W jednej z miejscowości zarwał się podmyty przez wodę tunel, przy czym jeden z robotników został zasypany.

Antykatolickie występowania w Monachium

MONACHIUM. W nocy z czwartku na piątek ub tygodnia doszło w Monachium do antykatolickich demonstracji. Grupa młodzieży hitlerowskiej zdarła z figury Matki Boskiej złożone tam kwiaty i girlandy.

Przechodnie, katolicy świadkowie tej sceny rzucili się na świętokradców i kilku z nich dotkliwie pobili. Zaalarmowane oddziały SS. przybyły na pomoc i uwolniły zuchalców z rąk oburzonego tłumu.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej prof. dr. Ignacy Mościcki wydał w dniach 16 i 17 bm. w Komorze Cieszyńskiej polowanie reprezentacyjne na bażanty i zajęce, dla przedstawicieli państw obcych.

Po 8 miesiącach ciężkiej pracy 200 l. oszczędności

RZYM. W tych dniach przybył do Włoch pierwszy pociąg z włoskimi robotnikami rolnymi w liczbie 30.000, którzy zatrudnieni byli przez 8 miesięcy przy robotach rolnych w Niemczech.

Pierwszy transport składał się z 800 robotników, którzy pracowali przy osuszaniu bagien na Mazurach w Prusach Wschodnich. Robotnicy skarżą się na złe odżywianie i niskie zarobki. Po 8 miesiącach pracy najoszczędniejsi z robotników zdolali z trudem uciąć sobie zaledwie 200 lirów.

Lato nad Odrą

W strefie bagnisk nadodrzańskich trwa od kilku dni przepiękna, słoneczna pogoda. Na leżących jeszcze odłogiem rzymskich zakwitły chabry i kąkole. Tu i owdzie wyrosło zboże z ziaren wykruconych w czasie żniw. Najstarcy ludzie tej okolicy nie pamiętają tak ciepłego listopada.

Pewien blisko 90-letni starzec oświadczył, że jest to najśłoneczniejszy i najcieplejszy listopad, jaki pamięta w swym życiu. Ludność miejscowa, wśród której atawistyczny trwa dawny słowiański kult przyrody, zbiera z zapalem późno jesienne kwiaty polne, przypisując im wyjątkową moc leczniczą.

Złóż dar na T.C.L.

